

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

OTSUS

31.03.2008.a nr 3.1-8/08-014KO

Koondumisele nr 5/2008 Aspo Oyj/ Kauko-Telko Oy loa andmine

Koondumine

06.03.2008.a esitas Aspo Oyj lepinguline esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt Aspo Oyj (edaspidi Aspo) omandab 28.02.2008.a sõlmitud aktsiate ostumüügilepingu alusel 100% Kauko-Telko Oy (edaspidi Kauko-Telko) aktsiatest. Nimetatud tehingu tulemusel omandab Aspo valitseva mõju Kauko-Telko üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 07.03.2008.a Aspo ja Kauko-Telko koondumise teate saamise kohta teate väljaandes „Ametlikud Teadaanded“. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Aspo ja Kauko-Telko.

Aspo on Soomes registreeritud äriühing. Kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad tööstuskemikaalide ja plasttooraine impordi ja turustamisega, autokeemia tootmisega, toorme meretranspordiga, automaatikasüsteemide tarnimisega ja teenindusjaamadele hooldusteenuse pakkumisega. Aspo omab Eestis äritegevust Aspokem Eesti AS (registrikood 10178093) kaudu, kes tegeleb auto- ja tööstuskemikaalide ning plasttooraine hulgimüügiga, ja Autotank OÜ (registrikood 10375936) kaudu, kes tegeleb bensiinitankurite müügi, paigalduse ja hooldusega ning muude eriotstarbeliste masinate ja seadmete hulgimüügiga.

Kauko-Telko on Soomes registreeritud äriühing. Kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad plasttooraine, toiduainete, pagaritööstustoodete, elektroonika, kemikaalide, metallide, metsamaterjali, pakendi- ja tekstiilitööstuse toodete impordi, ekspordi ja hulgimüügiga. Kauko-Telko omab Eestis äritegevust Leipurien Tukku AS (registrikood 10087389) kaudu, kes tegeleb plasttooraine ja kemikaalide, toidu- ja pagaritööstuse tooraine, pakkeseadmete ja muude toodete impordi ja hulgimüügiga. Kontserni kuuluv Ulkokaupat Eesti AS (registrikood 10087551) on äriregistri teabesüsteemi järgi likvideerimisel.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

Aspo 2007.a majandusaasta käive Eestis oli [...] miljonit krooni ja Kauko-Telko 2007.a majandusaasta käive Eestis oli [...] miljonit krooni. Seega ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid, mistõttu kuulub käesolev koondumine Konkurentsiameti poolt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Käesoleva koondumise puhul kattub koondumise osaliste äritegevus Eestis kemikaalide ja plasttooraine hulгимүүгил, kus tegutsevad Aspokem Eesti AS ja Leipurien Tukku AS, ning kus tekib nende ühine turuosa.

Komisjon on märkinud (COMP/M.2244 – Royal Vopak/Ellis & Everard, otsus 16.01.2001.a; COMP/M.3344 – Bain Capital/Interfer/Brenntag, otsus 21.01.2004.a), et kemikaalide turustamisel võib kaubaturud jagada kolmeks allharuks:

- kemikaalide hulgikaubandus, kus kemikaalid toimetatakse klientideni, kes vajavad ühte toodet suures koguses;
- tarbekemikaalide edasimüük, mis seisneb nende edasimüümises tööstusklientidele, kes vajavad väiksemates kogustes laia kemikaalide valikut, osutades seejuures ka mõningaid lisateenuseid;
- erikemikaalide edasimüük, mis hõlmab väikestes kogustes kallite ja spetsiifiliste margikaupade edasimüüki klientidele.

Samas on Komisjon märkinud, et suurtes kogustes kemikaalide hulгимүүүjad konkureerivad alati ka sellega paralleelselt toimuva kemikaalide otsemүүүгiga tootjatelt ostjatele ning et kaubaturgude geograafiline ulatus piirneb seejuures riigi territooriumiga või on sellest suurem.

Käesoleva koondumise puhul on kaubaturg piiritletud tarbe- ja erikemikaalide (edaspidi kemikaalide) edasimүүүгiga Eestis, mis sisaldab ka kemikaalide tootjate poolt teostatavat otsemүүүki.

Analoogselt eeltooduga on käesoleva koondumise puhul plasttooraine edasimүүүgi kaubaturg piiritletud Eesti territooriumiga, sisaldades ka plasttooraine tootjate poolt teostatavat otsemүүүki.

Koondumise teate esitaja on hinnanud Eesti kemikaalide edasimüügi turu kogumahuks, mis sisaldab ka tootjate poolt teostatavat otsemüüki, ligikaudu 1,2 miljardit krooni. Plasttooraine edasimüügi turu kogumaht, mis sisaldab ka tootjate poolt teostatavat otsemüüki, on hinnatud ligikaudu 1,4 miljardit krooni.

Koondumise osalistega samasse kontserni kuuluvate Aspokem Eesti AS ja Leipurien Tukku AS ühine turuosa nii kemikaalide edasimüügi kaubaturul kui plasttooraine edasimüügi kaubaturul on alla [...]%.

Sellest tulenevalt ei tekita käesolev koondumine kemikaalide ja plasttooraine edasimüügi kaubaturgudel horisontaalselt mõjutatud kaubaturgusid majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 tähenduses.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste kontsernidesse kuuluvate Eesti ettevõtjate äritegevus ei kattu autokemikaalide müügil, bensiinitankurite müügil, paigaldusel ja hooldusel, eriotstarbeliste masinate ja seadmete, toidu- ja pagaritööstuse tooraine ja pakkeseadmete müügil, mistõttu käesolev koondumine ei mõjuta turustruktuuri ega konkurentsiolukorda nendes valdkondades. Samas tegutsevad mõlema koondumise osalise kontsernidesse kuuluvad ettevõtjad Eestis kemikaalide ja plasttooraine edasimüügi kaubaturgudel, kus nende ühine turuosa jääb kummalgi kaubaturul alla [...]%.

Aspokem Eesti AS ja Leipurien Tukku AS peamised konkurendid kemikaalide edasimüügi kaubaturul on AS Ingle, APChemics OÜ, Bang & Bonsomer Eesti AS ja Algol Chemicals OÜ, plasttooraine edasimüügi kaubaturul – Bang & Bonsomer Eesti AS, Ashland Estonia OÜ ning Lätis, Leedus ja Rootsis paiknevad plasttooraine edasimüüjad.

Eeltoodust tulenevalt ei ole koondumise osalistel koondumise järgselt võimalik tegutseda kemikaalide ja plasttooraine edasimüügi kaubaturgudel sõltumatult konkurentidest, ostjatest ja varustajatest. Käesoleval ajal on, võrreldes koondumise osalistega, mitmel konkurendil arvestatavam positsioon käsitletud kaubaturgudel, nagu ka arvestatav majanduslik ja finantsjõud.

Käesolev koondumine ei tekita ega tugevda turgu valitsevat seisundit Eesti kemikaalide ja plasttooraine edasimüügi kaubaturgudel KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Koondumise tulemusel tekkivad koondumise osaliste alla [...]%-lised turuosad ei kahjusta konkurentsi kaubaturul. Arvestades konkurentide arvu, majanduslike ja juriidiliste sisenemistõkete puudumist ja kaubaturgude struktuuri, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otustan:

Anda luba Aspo Oyj ja Kauko-Telko Oy koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Märt Ots
Peadirektor